



כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנ"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

ב"ה, ב' ניסן תשע"ז

גיליון מספר 297

תוכן עניינים:

- 1 המרא"ה של הכיתה
- 2 מי יהיה המורה למדעים של המדינה
- 2 עליה בשיעורים הפרטיים בישראל
- 3 יורחב חוק חינוך חובה חינוך לילדים חולים מתחת לגיל 5
- 3 חוברת לתלמידים על הנהגות בין אדם לחבירו
- 4 זה לא הגיל זה התרגיל

המרא"ה של הכיתה

במדינה שבה לימודי מתמטיקה מתוגברים הפכו למטרה מרכזית, אך טבעי שמערכת מרא"ה התקבלה בהתלהבות. מדובר בתוכנה שפותחה במרכז למחקר וחדשנות בחינוך מתמטי באוניברסיטת חיפה על ידי פרופ' מיכל ירושלמי וד"ר שי אולשר. היא מאפשרת לתלמידים להשתמש בעזרים שונים שנמצאים במחשביהם כדי להגיע לפתרונות של שאלות, ולמורים להתחבר לאותם מחשבים, לראות את הדרכים שבהן ניסו התלמידים להגיע לפתרון, לגלות מה הן השגיאות הנפוצות, ו"לשנות בתנועה" את תוכן השיעורים. הפלטפורמה, שמשותפת לאוניברסיטת חיפה ולקרן טראמפ, מאפשרת לפתח משימות ופעילויות בכלים דיגיטליים חינוכיים ונפוצים שבהם משתמשים התלמידים. כך, למשל, בשאלות בגיאומטריה יכול התלמיד לקחת את צורת התלת-ממד שעליה נשאל, לבחון אותה מכל הזוויות, לחלק אותה ליחידות דו-ממדיות, וכך להבין טוב יותר את המנגנון. המורים, מצידם, רואים דרכי חשיבה שונות בדרך לפתרונות, שעל חלקן אף הם לא חשבו. את השיטה מיישמים עתה 26 מורים וכ-50 פרחי הוראה. חגית וייס, רכזת מתמטיקה בתיכון "נופי גולן" בקצרין, אומרת: זה הופך את הדיון בכיתה למאוד מעניין. כי לא פעם, תשובות לא נכונות של תלמידים מקדמות אותי הרבה יותר באופן שבו אני מלמדת מאשר התשובות הנכונות. השימוש בפלטפורמה מכוון אותי לאופן שבו אלמד את התלמידים בכיתה בפעם הבאה".

(תמר טרבלסי חדד – ידיעות אחרונות – 07.03.2017)



כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנו"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

מי יהיה המורה למדעים של המדינה

יש לכם מורה לפיזיקה שגורם לכם להאמין שגם אתם יכולים להצליח? היתנה לכם מורה לכימיה שגרמה לכם להתאהב במקצוע? זה הזמן לספר לנו עליהם. גם השנה, בפעם השנייה, תחרות "המורה של המדינה" מציעה מסלול מיוחד למורים מצטיינים במקצועות המדעים, שמצליחים לגרום לתלמידים שלהם להבין, להתעניין ולאהוב את החומר. המסלול מיועד לכל מורה שמלמד את מקצועות המדעים (לא כולל מתמטיקה), מכיתה א' ועד י"ב. מסלול המדעים הוא יוזמה של חברת טבע, שנולדה על רקע המחסור החמור במורים במקצועות המדעים בישראל. המחסור המדאיג גורם לכך שבשנים האחרונות מספר התלמידים שניגשים לבחינת הבגרות במדעים ברמה של חמש יחידות לימוד נמצא בירידה מתמדת, ותוצאותיו עלולות להיות הרות אסון למשק הישראלי. מדינת ישראל נחשבה בעשורים האחרונים למעצמה עולמית של היי-טק וביו-טק ואף זכתה לאורך השנים בשישה פרסי נובל לכימיה. אם לא נשכיל לטפח עוד היום את המהנדסים והחוקרים של העתיד, אנו עלולים לאבד את היתרון התחרותי שלנו בתחום ונתקשה להגיע להישגים דומים בעתיד. "גם השנה טבע תתמוך במסלול למדעים שיזמה, במטרה לתת קול לתרומת המורים בפיתוח המצוינות המדעית בישראל", אומרת איריס בקודנר, סמנכ"לית קבוצה, שיווק גלובלי ותקשורת התאגיד בטבע. "חוסנם של המדע ושל התעשייה מהווה נדבך משמעותי בחוסנה האסטרטגי של מדינת ישראל. כחברת תרופות, שמבינה שהמדע עומד בבסיס הבריאות, טבע גאה להפנות זרקור לתרומתם של מי שבעזרת יזמות, אכפתיות והקדשת זמן ומשאבים חינוכיים מטפחים את דור העתיד ומכינים אותו לאתגרי המחר. תרומת המורים לגיבוש וחיזוק יצר הסקרנות אצל ילדינו לא תסולא בפז, ומהווה מרכיב קריטי בהתפתחות המיומנויות המדעיות, הרפואיות והבריאותיות של ארצנו".

(איריס בר-לב – ידיעות אחרונות – 10.03.2017)

עליה בשיעורים הפרטיים בישראל

בשנת הלימודים תשע"ד 33% מתלמידי כיתות ה'ו' לקחו שיעורים פרטיים במתמטיקה, באנגלית, בלשון ובמדעים. בשנה שלאחריה גדלו ההיקפים ל-38% מתלמידי השכבות הללו וכך גם בשנת תשע"ו, שבה לא פחות מ-42% תלמידי כיתות ה'ו' הסתייעו במורה פרטי. עלייה דומה נרשמה גם בקרב תלמידי חטיבות הביניים. בשנת הלימודים תשע"ד נעזרו 41% מהם במורים פרטיים, בשנה שלאחר מכן 44% ובשנה שעברה 46% מהתלמידים. המצב דומה גם בתיכונים. בשנת הלימודים הקודמת, תשע"ו, ציינו כ-45% מתלמידי התיכון בכיתות י'-י"א כי הם נעזרים בשיעורים פרטיים לטובת לפחות אחד ממקצועות הבגרות. כלומר, כמעט כל



כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנ"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

תלמיד תיכון שני בישראל לוקח שיעורים פרטיים לפחות באחד ממקצועות הברות. התלמידים שמקבלים שיעורים פרטיים בתשלום פירטו את המקצועות שבהם הם צריכים עזרה, ובאופן לא מפתיע – מתמטיקה ניצבת בראש כש-34% מהם מקבלים שיעורים פרטיים במקצוע זה, 19% לומדים שיעורים פרטיים באנגלית, 9% בלשון, 9% בפיזיקה, בכימיה או ביולוגיה ו-7% בספרות או באזרחות. (פ.יוחנן – שחרית – 12.03.2017)

יורחב חוק חינוך חובה חינוך חולים מתחת לגיל 5

מליאת הכנסת אישרה בקריאה טרומית את הצעת חוק חינוך חינוך חולים לילדים חולים. על פי ההצעה, חוק חינוך חינוך חולים החל כיום על ילדים שגילם מעל 5 שנים, יחול על כל הילדים החולים הזכאים לחינוך חובה בהתאם לחוק לימודי חובה. מציעי החוק אמרו כי בהתאם להגדרות בחוק חינוך חולים לילדים חולים קיימת חובה להעניק שירותי חינוך לילדים חולים הסובלים ממחלה מתמשכת או ילדים מאושפזים. עם זאת "ילד חולה" הוגדר בחוק חינוך חינוך חולים חולים כ"ילד שגילו מעל 5 שנים השוהה בבית במשך תקופה העולה על 21 ימים רצופים על פי הוראת רופא". הדבר נותן מקום לפרשנות, כך שבכל הנוגע לילדים חולים הנמצאים בביתם אין זכאות לילדים חולים בגילאי 4-3 לקבל שירותי חינוך. בכך נמנעה מהם עד היום האפשרות לחינוך כמתחייב בחוק לימוד חובה. "גם ילדים בין גיל 5-3 זכאים לתמיכה ולאותם פתרונות להם זכאים ילדים מעל גיל 5". אמר ח"כ חנין, ממציעי החוק.

(פ.יוחנן – שחרית – 09.03.2017)

חוברת לתלמידים על הנהגות בין אדם לחבירו

פרויקט חדשני ללימוד התנהגות היחיד ברשות הרבים, בדרכם של גדולי התורה והחסידות לדורותיהם ומייסדי העיר בני ברק, החל לפעול באחרונה כתכנית לימודית וחינוכית שנתית לתלמידי תלמודי תורה, ביזמתו של הרב חנוך זייברט, ראש העיר בני ברק, באמצעות המחלקה לאיכות הסביבה ואגף החינוך של העירייה. לליווי מסגרת זו, הוציאה לאור המחלקה העירונית לאיכות הסביבה, שבראשות הרב פרץ אברמוביץ, חבר מועצת העירייה ובהנהלת הרב מרדכי ויסלובסקי, חוברת מהודרת וגדושת תוכן "יחיד ורבים" לתלמידי הת"תים, ובה חמישה שערים: דרך הרבים- הליכות דרך ארץ בדרך; רשות נקיה- סדר ונקיון ברשות הרבים; נוי העיר- שמירת הסביבה וטיפוח נוי העיר; הרשות שלך- שותפות בשמירת הבטיחות והרחקת נזקים מרשות הרבים; שומר העיר- שמירת הרכוש הציבורי ושלוות הנפש ברחובות העיר.

(המודיע – 17.03.2017)



כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנו"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

זה לא הגיל זה התרגיל

הוא מגיע בכל בוקר בשבע כדי לתת שיעורי תגבור, הוא זמין לתלמידיו עד השעות הקטנות של הלילה, אם יש איזה תרגיל שלא הצליחו לפתור- והוא עושה את זה כבר 60 שנה. שמעון גרינהויז מחזיק בתואר "המורה האגדי למתמטיקה של פתח תקווה". הוא בן 87 ועדיין מלמד שישה ימים בשבוע, ומגיש תלמידים לבגרות ברמה של חמש יחידות לימוד. "הוא המורה המושלם", אומרים עליו תלמידים והורים. בשיא הקריירה שלו היה גרינהויז מנהל תיכון עמל ב'. לפני 20 שנה הוא יצא לפנסיה מניהול, אבל לא ויתר על ההוראה. "התלמידים הם סם החיים שלי, וההוראה שומרת אותי צעיר ומסבה לי הנאה רבה", הוא מסביר- ומתגאה שבמהלך הקריירה שלו לימד לא פחות מ-25 אלף תלמידים, שעם רבים מהם הוא שומר על קשר עד היום. התלמידים מספרים שגרינהויז לא מחזיק אותם במתח אחרי מבחנים, ומסיים לבדוק אותם עוד באותו יום. "אני רוצה שהתלמידים שלי יתעוררו עם חיוך ויקבלו בבוקר במשוב את הציון", הוא מסביר. "התלמידים יודעים שאכפת לי מהם, ואני עושה הכל כדי שיצליחו. אני לא מכיר את המושג בעיות משמעת או הפרעה בשיעור. כשהתלמיד מאמין במורה ובכך שהוא רוצה בטובתו, הוא יעשה את המרב כדי להצליח". גרינהויז מאמין בדוגמה האישית כאמצעי חינוך ולא בהטפות, והוא מקפיד לקיים מפגשים עם קבוצת מורים למתמטיקה שבהם הם דנים על גיוון דרכי ההוראה. על ההבדל בין התלמידים של היום ואלה של פעם הוא אומר: "הנוער היום לא פחות מוסרי, לא פחות חכם ואולי אפילו יותר".

(תמר טרבלסי חדד – ידיעות אחרונות – 12.03.2017)

הערת המערכת: הקטעים המתפרסמים בעלון "כותרות חינוך" הם ביטוי חלקי מהנאמר במקור ואינו מתעד את כל המאמר. לכן, מומלץ למעוניינים לעיין במקור.

כמו כן, אם אינך מעוניין להמשיך לקבל חומר זה, שלח אלינו בקשת ביטול באימייל חוזר.